Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 177. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 18-го ВЕРЕСНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, SEPTEMBER 18, 1982 No. 177. VOL. LXXXIX.

ПОЧАВСЯ ЖИДІВСЬКО-ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ ДІЯЛОГ В ДІТРОЙТІ

На світлині (справа): о. д-р Л.Хробот, о. ігумен Бернард Панчук, ЧСВВ, рабин Ірвін Гронер, Геролд Гейл, Казімєж Олсярчик.

Дітройт, Миш. (В.П.) — У п'ятницю, 1-го вересня тут в одній із заль Мерсі коледжу, відбулася оригінальна цікава імпреза — відзначення роковин початку Другої світової війни. Відзначували її спільно жидівська, польська й українська громади, як початок найбільшого в XX столітті геноциду тих народів. Національні громади репрезентували: Американсько-Жидівський Комітет в Дітройті, Жидівська Рада Метрополії Дітройту, Польсько-Американський Конгрес, Відділ у Мишигені, та Метрополітальний Відділ УККА в Дітройті.

Геролд Гейл, містоголова міжнаціонального Жидівсько-Польського Комітету, привітавши учасників, що виповнили по береги залю, сказав, що метою зібрання є вшанувати пам'ять мільйонів жертв жидів, поляків та українців, яких в жорстокий спосіб винищували німецькі фашисти та большевицька Москва. В їх пам'ять, українка, жидівка і полька запалили три свічі.

Вступне слово-молитву виголосив рабин Ірвін Гронер з Конгрегації Шаарій Зедек. У своєму слові вказав на трагедію жидівського народу, що його в нелюдський спосіб винищувала нацистська Німеччина в Треблінці, Саксенгавзені, Дахав та в численних місцевостях на всіх територіях, що їх окупувала в Другій світовій війні. Нарівні з жидами гинули поляки та українці. В Україні народовбивство почалося далеко раніше до вибуху війни, і вершком такого вбивства був штучний масовий голод в Україні, яким большевики виморили біля 7 мільйонів українського населення в 1932-33 роках.

„Сьогодні десятки років ділять нас від тих жахливих подій, ми не повинні плекати ненависти до минулого, бо вона його ані не змінить, ані не направить зла. Натомість ми повинні плекати почуття гуманности, шукати діялогу для взаємного зрозуміння, щоб такі чи їм подібні події більше не повторилися в майбутньому", — сказав І. Гронер.

Отець д-р Л.Хробот, президент Сейнт Мері коледжу в Орчард Лейк, Миш., в своєму слові-молитві, згадуючи мільйонові жертви поляків, жидів та українців, вказав, що заговір на фізичне винищення тих народів заключився в серпні 1939 року до-

(Закінчення на стор. 4)

ВІДБУВСЯ XXXI ВСЕАМЕРИКАНСЬКИЙ МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ ЗДВИГ СУМ-А

Елленвілл, Н.Й. (Б.Г.). — Тут на Оселі СУМ-А, від 4-го до 6-го вересня ц.р., відбувся XXXI Всеамериканський Маніфестаційний Здвиг Спілки Української Молоді Америки.

Понад 10,000 учасників та 1,576 уніформованого сумівського членства були учасниками триденних святкувань, які пройшли під кличем „Хрестом і мечем перемагай", та відзначень річниць 40-річчя від заснування УПА; 90-річчя народин Патріярха Йосифа; 50-річчя смерти Біласа і Данилишина і 10-річчя посилених репресій в Україні.

Вже цілий тиждень перед відкриттям Здвигу маси народу прибували на Оселю, розташовували свої шатра, так що вже у п'ятницю Оселя немов перетворилась у козацьку твердиню. Для приїжджих у п'ятницю ввечером у світлиці відбулася перша забава, під час якої грала оркестра „Іскра".

Відкриття Здвигу відбулось у суботу, 4-го вересня, на головній площі, перед Пам'ятником Героїв. Після звітування, піднесення прапорів та відчитання святочного наказу Марійкою Гаргай, офіційно відкрив Здвиг голова КУ СУМ—А д-р Асколд Лозинський. Він привітав учасників Здвигу і передав провід комендантові Мирославові Футалі та команді, в складі якої входили: Марійка Гаргай, Нуся Вох — секретарі, Роман Мигаль — бунчужний, Петро Когут, Юрій Мачула — фінансові керівники, Михайло Глушко, Іван Лещук — спортові керівники, Богдан Гаргай — керівник зовнішніх зв'язків, Марія П'ятка, Осип Рожка — керівник пропаганди, Володимир Костик — господарчий керівник, Степан Журавський — вступи, Дарія Степаняк — медсестра, Микола Невмержицький, Мирон Домарадз — керівники порядку, Петро Борейко, Олександер Фурда, Орися Когут — керівники впорядчиків, Марта Костик — декорації, Ярослав Петрик — керівник кіосків, Михайло Михайлюк, Дмитро Мазурик, Степан Журавський — керівники шатер.

У пополудневих годинах на спортовій площі розпочались відбиванкові змагання, участь в яких взяло 17 дружин з осередків СУМ-А (Асторія, Бостон, Сиракюзи, Рочестер, Ютика, Ню Йорк, Йонкерс і Пассейк).

О годині 7-ій вечора відбувся концерт силами осередкових мистецьких груп. Програма розпочалась вмаршуванням на сцену учасників Вишкільного табору, де вони виконали монтаж присв'ячений упавшим воїнам УПА.

Відтак таборовий хор відспівав чотири пісні при фортепіяновому супроводі Юрія Фурди. Мистецьку програму приготовила і рівночасно диригувала хором Оксана Ференц-Макаренко. Присутні на концерті з захопленням прийняли виступ таборовиків, які яскраво цього тижня закінчували свій тритижневий табір. Другу частину мистецької програми виконали мистецькі одиниці осередків Йонкерсу, Бостону і Ню Йорку. Мистецькою програмою керував К.Василик.

У вечірніх годинах відбулись товариські забави. У світлиці грала оркестра „Іскра", а під зоряним небом оркестра „Вечірній Дзвін" з Монтреалю.

У неділю рано були відправлені Богослуження для обидвох віровизнань —

(Закінчення на стор. 4)

Москва висуває свої пропозиції щодо Близького Сходу

Москва, СССР. — Леонід Брежнєв, генеральний секретар ЦК КП СССР висунув „совєтський плян" для замирення на Близькому Сході, який у загальному віддзеркалює пропозиції замирення, що їх винесли арабські країни „на вершинній конференції" у Фезі, Марокко.

Є одна різниця в тому, що совєтський плян закликає до „двостороннього пошанування суверенности" між Ізраїлем і майбутньою палестинською державою, тоді, коли арабський плян робив тільки натяк на „право Ізраїля до самостійного існування".

Совєтський плян в шістьох точках закликає до евакуації ізраїльських збройних сил з арабських територій; до встановлення палестинської держави на Західньому побережжі ріки Йордан і в Газі; до повернення східнього Єрусалиму арабам, із вільним доступом для всіх; до запоруки безпеки для всіх країн на Близькому Сході; до закінчення війни між Ізраїлем і арабськими країнами і до повної гарантії Радою Безпеки або Генеральною Асамблеєю Об'єднаних Націй.

Політичні аналітики є того переконання, що арабський плян, прийнятий на конференції у Фезі, може становити для переговорів як відповідь на плян президента Роналда Регена що очевидно непокоїть і турбує Москву.

В тому контексті треба розуміти наміри Москви, яка хоче за всяку ціну виступати як „миротворець" на Близькому Сході.

Компартія Китаю матиме далі нагляд над армією

Пекін, КНР. — Політичні спостерігачі й кореспонденти інформують з Китайської Народної Республіки, що не зважаючи на переведені під час XII з'їзду реформи, Комуністична партія Китаю всеодно матиме сильну контролю над армією, а новостворена Військова комісія буде займатися тільки практичним переведенням рішень Компартії.

Головну ролю у цій комісії гратиме, як і досі, Денг Шіаопінг, який здобув дуже поважні особисті успіхи на XII з'їзді, бо майже всі запропоновані ним пляни були прийняті делегатами, а також його „висуванці" попали до Політбюра, Діючого секретаріяту, Центрального Комітету Компартії й інших партійних агенцій. Сам він вирішив залишитися в тіні і звідти керувати Китаєм, очевидно, за посередництвом багатьох його співробітників і прихильників. Не зважаючи на його відносно високий вік життя, — йому 78 років — Д.Шіаопінг, кажуть кореспонденти, є ще дуже активний у політичному, а навіть у приватному житті.

Китайські партійні теоретики навіть не допускають інакшої думки, що хтось інший, а не Компартія мігби керувати такими важними справами, як збройні сили і оборонна стратегія. Один з таких теоретиків, Гу Кіаому, пише у партійному журналі, що від самого початку існування соціялістичної системи у Китайській Народній Республіці, „народна армія визволення" все підлягала керівництву партії і це, мовляв, згідне з „основними інтересами народу".

Денг, як відомо, залишився головою Військової комісії, бо на думку багатьох аналітиків, тільки він має достатній авторитет, щоб могти перевести заплановані реформи в армії, включно з приверненням військових ступенів, зліквідованих Мае Зедонгом під час так званої „культурної революції" та усунення з армії радикалів і прихильників теорії Мао.

Завели сувору цензуру арабської преси в Ізраїлі

Єрусалим, Ізраїль. — Закордонні пресові представники в Ізраїлі повідомляють, що ізраїльський уряд закрив палестинську інформаційну пресову службу і наложив сувору цензуру на арабську пресу. Від самого початку ізраїльської інвазії на Ливан арабські часописи і журнали були піддані строгій цензурі, допускаючи до друку тільки переклади з ізраїльських офіційних комунікатів.

В останніх кількох тижнях арабська преса не може друкувати навіть тих статтей, які появилися в ізраїльській пресі і були перекладені на арабську мову. Про це говорив Радван Абу Аяш, пресовий коментатор для соціялістичного щоденника „Аль Шааб". Він та редактори часопису „Аль Фейр" твердили, що під час ливанської інвазії ізраїльська цензура взагалі не пропускала жадних новинок про арабське життя в Ізраїлі.

Вони твердили, що із 36-ох статтей представлених для цензури редакторами англійської секції журналу „Аль Фейр", 15 відкинено, три були сцензуровані до непізнання, шість частинно переписані, а тільки 12 було допущено до друку.

Причиною строгої цензури, згідно з ізраїльськими урядовими чинниками, є „інтерпретації" щоденних новинок арабськими редакторами, які можуть спричинити „порушення спокою та антидержавні розрухи".

Реґен пропонує грошові полегші для учнів приватних шкіл

Вашінгтон. — Президент Роналд Реген перевів нараду з групою редакторів релігійних часописів, акредитованих у Білому Домі, при чому виявив плян, щоби батьки дітей у приватних початкових і середніх школах могли половину оплат за навчання їх дітей відтягати від свого прибуткового податку.

Президент застерігався, що цей привілей може стосуватися тільки вповні інтегрованих, а не расово сегрегованих шкіл. На адресу противників нібито фаворизування приватних, здебільша церковних шкіл, Президент заявив, що, загально відомо, що рівень навчання у школах значно понизився і тому потрібно скріпити суперництво між приватними і публічними школами.

Президент перевів у цій справі нараду також з групою сенаторів, прихильних ідеї облегшення батькам видатків на освіту дітей. Прихильниками такої концепції Президента є не тільки республіканські сенатори Боб Леквуд, Боб Дол, і інші, але й впливовий демократичний сенатор з Ню Йорку Деніел Мойнинен. Обмеження державної гарантії на позички студентам високих шкіл на час їхніх університетських студій, поруч із підвищенням коштів навчання, сильно вдарило по батьках дітей, які кінчають середню школу і прагнуть студіювати у коледжах й університетах.

Я. Ліпскі повернувся до Польщі, щоб стати перед судом

Лондон, Велика Британія. — Ян Юзеф Ліпскі, професор історії і видатний польський дисидент-інтелектуаліст, який свого часу був виділений Комітетом Оборони Робітників (КОР) для допомоги новоствореній профспілці „Солідарність", а під час проголошення воєнного стану Польщі 13-го грудня 1981 року перебував поза кордонами батьківщини і тому опинився на Заході, — вирішив повернутися добровільно до Варшави, щоб там стати перед судом і відповісти особисто на закиди режимового суду, що доконані ним „злочини".

„Мої приятелі є там, і я повинен бути разом з ними", — коротко пояснив зацікавленим проф. Ліпскі. Після багатолюдних демонстрацій, які відбулися у Польщі 31-го серпня ц.р., у 34-ох воєвідствах для відзначення другої річниці „Солідарности", уряд прем'єрміністра Войцеха Ярузельського обвинуватив шістьох членів КОР у „зраді батьківщини", що може потягнути за собою максимальний вирок режимового суду, тобто кару смерти, або довжиттєву тюрму. Обвинувачення йшли впарі з широкозакроєною пропагандою проти інтелектуальної верстви польського народу, яка відверто і на всіх форумах підтримувала профспілку „Солідарність" і домагалася звільнення усіх політичних в'язнів та інтерновних членів профспілки. Режим В.Ярузельського закинув інтелектуалістам і „деяким духовникам", що ще вони причинились до існуючої в Польщі політичної й економічної кризи.

Очевидно, проф. Я.Ліпскі і його товариші з КОР, називали такі обвинувачення уряду „абсурдними", бо ініціятива, на їхню думку, вийшла з гущі народу, а інтелектуальна верства тільки її підтримала. Зрештою, — каже проф. Ліпскі, — не всі інтелектуалісти підтримували робітничий рух і не роблять цього тепер. Як відомо, проф. Я.Ліпскі хворіє на серце і на цій підставі він отримав дозвіл від влади поїхати до Лондону на лікування. Правдоподібно комуністичний режим думав, що позбудеться небажаного в країні дисидента.

Серед осіб, яких прокуратура обвинувачує у „зраді батьківщини", є Яцек Куронь, Адам Міхнік, Ян Літинські, Генрик Вуєц, Ян Ліпскі та інші.

Негайно після повороту до Варшави поліція заарештувала Ліпского.

Не можуть збагнути містерії навколо аварії

Монте Карльо. — Монако, що вкрилося жалобою після смерти принцеси Ґрейс (Келлі), розбурхане питанням: що, властиво, сталося під час і після автомобільного нещасливого випадку, що закінчився смертю у вівторок ввечері, 14-го вересня, принцеси і шпиталем для її дочки Стефані.

Два французькі лікарі, які опікувались принцесою Ґрейс, твердять, що вона, правдоподібно, потерпіла легкий мозковий удар, керуючи автом, і стратила контролю машини. Це мала підтвердити її поранена дочка, яка старалася загальмувати авто перед аварією.

Коротко перед смертю колишньої „принцеси" Голливуду (незадовго перед північчю в Монте Карльо) офіційні медичні бюлетені сповіщали, що її стан „незмінний", та що „вона є під інтенсивною опікою, щоб оминути будь-які можливі ускладнення". Про стан її доньки до вечора у вівторок було відомо, що вона дістала у наслідок катастрофи тільки „легкі синці".

Проте, згідно з повідомленням французького державного радіо наймолодша з родини Ґрімальді Стефані була поважно поранена і перебуватиме у шпиталі кілька тижнів. Щобільше, поранення 17-літньої принцеси такі поважні, що її навіть не повідомили про смерть її матері. Ця ж французька радіовисильня повідомила, що розбите авто не могла дослідити французька поліція, бо воно було негайно після випадку перевезене до Монако. Офіційна версія причини цього випадку — попсуті гамульці.

Принцеса Ґрейс буде похоронена у суботу, 18-го вересня.

У похоронах візьме участь її приятелька з голливудських часів, а тепер Перша Лейді Ненсі Реґен.

В Америці

ПРОПОЗИЦІЯ ЗРІЗАТИ БЮДЖЕТ ОБОРОНИ країни викликала непорозуміння поміж Адміністрацією президента Регена і провідниками обох партій, Республіканської й Демократичної, у Конгресі. Конгресмени настоювали на зменшенні бюджету на 8,7 більйона долярів зі запропонованого Президентом бюджету для Пентагону на 1983 рік — 210 більйонів долярів. З поінформованих джерел Сенату повідомляють, що сенатор Тед Стівенс намовляє Президента, вплинути на Пентагон, щоб він погодився на зменшення оборонного бюджету, проте, президент Реген „не поступається ані на інч".

У ВІДПОВІДЬ НА КРИТИКУ ПОСТУПУВАННЯ Адміністрації Роналда Регена по відношенні до „нефортунного" прошарку населення, Президент, промовляючи до 500 слухачів на обіді Крайової республіканської ради негрів, сказав, що негри сьогодні були б у багато ліпшому становищі, якби не програма т.зв. „Ґрейт сосаєті". Здорова економічна ситуація 1950-их років, — продовжував Президент, — була знищена власне програмами суспільства, що її започаткував президент Линдон Джонсон. Великі податки та великі витрачувачі в Конгресі причинилися до того, що стиль життя наших громадян був загрожений. Для прикладу, — порівняв президент Реген, — в 1980 році багато більше людей жило в убогості, ніж у 1969 році. Хоч Президент і не відкликався на критику його економічної політики в останньому часі , проте його промова була відсічю так званому Міському інститутові, непributкови установі, що спеціялізується у проблемах міст, — що недавно опублікував рапорт, в якому сказано, що економічна програма Уряду Регена „допомагає багатим і кривдить бідних".

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН ПРИЙНЯВ делегацію еспаномовних американських організацій, проголошуючи „Тиждень Еспанської Спадщини" й вітаючи їх словами „мі каса-су каса" — „Мій дім є вашим домом". Він висловив велике признання еспаномовним американцям, кажучи, що американський Уряд під його проводом назначив 50 еспаномовних американців на високі федеральні пости, що є більш як за будь-якого іншого президента в минулому.

ЗСА ЗАСУДЖУЮТЬ ІЗРАЇЛЬ ЗА ОКУПАЦІЮ БЕЙРУТУ

Вашінгтон. — Офіційні речники Уряду З'єднаних Стейтів Америки виступили із сильною критикою політики Ізраїля у Ливані, головно перекреслення раніше підписаних домовлень і зайняття цілої західньої частини Бейруту, яка була довгий час форпостом боротьби Палестинської Визвольної Організації.

Згідно з договором, випрацюваним американським висланником на Близький Схід Филипом Габібом і узгідненим та підписаним трьома сторонами — тобто Ізраїлем, Ливаном і ПВО, західня частина Бейруту мала залишитися під контролею трьох держав — ЗСА Франції й Італії, аж до часу налагодження політичної ситуації в тій країні і передачі влади у ливанські руки.

Вмішчасі ЗСА, а також дві інші згадані держави, забрали свої військові частини з Ливану з надією, що новообраний президент Башір Гемаєль створить свою власну військову силу, яка зможе контролювати все ще гарячі пристрасті різних політичних фракцій, зокрема ливанців-християн і мусулман. Останні, до речі, сильно підтримали боротьбу ПВО і вони, згідно з ізраїльською версією, перебрали велику частину різнородної зброї, як почалася евакуація бійців ПВО до інших країн.

Обидва лідери розтерзаного Ливану — президент Аліяс Саркіз і прем'єр-міністер Шефік Ваззан, звернулись офіційно, після зайняття ізраїльцями західнього Бейруту, до президента Роналда Регена з проханням, щоб він вплинув на Ізраїль і зупинив чергове кровопролиття ливанського народу. Також лідер ПВО Ясір Арафат, перебуваючи все ще в Римі, критикував три західні держави, що вони не дотримали домовлення щодо безпеки Бейруту і заскоро відтягнули свої військові частини, даючи тим самим вільну руку Ізраїлеві в Ливані. Очевидно, Ізраїль використав, на думку Я.Арафата, вбивство новообраного президента Б.Гемаєля і наказав своєм армійським частинам зайняти Бейрут і інші ключеві позиції в Ливані.

Ізраїль оправдується, що його потягнення мусіли бути зроблені з двох причин: щоб не допустити до міжфракційної війни в Ливані і остаточно зліквідувати залишки ПВО в західній частині міста. Згідно з твердженням ізраїльських речників в Бейруті все ще перебуває нелегально біля 3,000 палестинців, які, користаючись підробленими документами, ведуть спільно з лівими мусулманами, підпільну війну проти ізраїльських військ.

Політична партія християнських фалангістів вже висунула іншого свого кандидата на президента Ливану. Ним мав би бути брат Б.Гемаєля, який нібито вже пропозицію прийняв. Нові вибори президента відбудуться 23-го вересня ц.р.

Речник Білого Дому, заступник пресового секретаря Леррі Спікс, заявив кореспондентам, що ЗСА ніяк не можуть погодитися на зламання умови в Ливані і президент Р.Реґен настоюватиме на відтягненні ізраїльських частин із західнього Бейруту. Натомість ізраїльські речники твердять, що їхня армія стоятиме в Бейруті і Ливані так довго, доки не сформується ливанське військо, яке зможе перебрати контролю над країною. Політичні аналітики кажуть, що Єрусалим напевно впливатиме на перебіг політичного життя в Ливані , і формування уряду, сприємливого для Ізраїля.

У світі

АРГЕНТИНА І ЧІЛЕ ПОГОДИЛИСЬ НА підписання нового договору про неагресію. У переговорах між обидвома країнами посередником був кардинал Антоніо Саморе, ватиканський речник, який на доручення Папи Івана Павла II вів розмови з представниками Чіле й Аргентини. Раніше речники названих країн просили Ватикан, щоб він посередничав у цьому прикордонному спорі, який чуть не довів до військової конфронтації і зірвання дипломатичних зв'язків між названими країнами. Ватиканські чинники висловили задоволення, що вони допомогли розв'язати у мирний спосіб ще один спір і не допустити до кровопролиття між двома країнами з католицьким населенням.

ОДИНОКИЙ В'ЯЗЕНЬ ШПАНДАВСЬКОЇ ТЮРМИ у Берліні, у якій, під охороною чотирьох альянтських армій, перетримували найвищих воєнних злочинців гітлерівської ери, 88-річний Рудольф Гесс, колишній заступник Адольфа Гітлера, був перевезений з в'язниці до шпиталю з огляду на погіршення стану його здоров'я. Речник в'язниці відмовився назвати хворобу Гесса, а тільки заявив, що лікарі мусять перевірити його здоровельний стан. Р.Гесс, як відомо, був засуджений 1-го жовтня 1946 року, на нюрнберґському процесі на довжиттєву тюрму.

КРАЇНИ ПІВНІЧНО-АТЛАНТІЙСЬКОГО СОЮЗУ (НАТО) вирішили залишити санкції проти Польщі в силі, накладені на цю комуністичну країну після проголошення там воєнного стану ще 13-го грудня 1981 року. Речники НАТО — 14 европейських країн, З'єднані Стейти Америки і Канада — вирішили на своїй конференції, що теперішній стан у Польщі майже не змінився, навпаки, там збільшився тиск режиму на населення, а головно на колишню вільну робітничу профспілку „Солідарність" і тому не має підстави зносити чи навіть зменшувати економічні санкції. Членські держави НАТО домагаються від теперішнього військового режиму зniesення воєнного стану та відновлення діялогу між Церквою і „Солідарністю". Були також голоси, щоб, мовляв, брати до уваги також постепенні зменшування воєнних обмежень урядом Войцеха Ярузельського.

СОВЄТСЬКИЙ ГЕНЕРАЛ ІВАН ГУСАКОВСЬКИЙ дав інтерв'ю кореспондентові газети „Труд", у якому він заявив, що нова модель совєтського танка „Т-72" є „найкращою бойовою машиною нашого часу". Згаданий генерал твердив, що конструктори танка подумали також і про те, що він може брати участь в боях в насиченій нуклеарною радіяцією зоні і танкістам, мовляв, нічого не становить. Крім того згаданий танк може у повній скорості стріляти. Західні спеціялісти відкинули заздалегідь твердження ген. Гусаковського про „непроникливість нуклеарної радіяції", бо вони вже мали можливість ближче запізнатися зі згаданим модельом танка в Ізраїлі, захопленим ізраїльською армією в Ливані. Політичні спостерігачі і коментатори думають, що звичайно совєтські старшини не виступають в інтерв'ю і не говорять нічого про нову зброю. Виступ згаданого генерала був подуманий мабуть як оборона совєтської зброї на Близькому Сході, яка якістю не може зрівнятись з подібною американською зброєю.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Папа і Арафат

Коли голова Палестинської Визвольної Організації Ясір Арафат заповів, що прибуде до Риму 15-го ц. р. на сесію Міжпарляментарної Унії і вжив заходів, щоб Папа Іван Павло II прийняв його на авдієнції, то й Папа й італійський президент Сандро Пертіні дали свою згоду.

В Ізраїлі страшенне на це обурились. Речник уряду Менахема Беґіна різко заатакував не так персонально Папу, як всю Католицьку Церкву, закинувши їй, що вона не заступилася за жидів, коли масово їх винищувано за Другої світової війни Гітлером, ані не заступилася за християн, які терпіли в Ливані від мусулманських фанатиків, а тепер Голова Католицької Церкви приймає лідера палестинських терористів. Очевидно , Апостольська Столиця негайно у не менше гострому тоні відповіла на ці закиди, які, мовляв є перекручуванням і фальшуванням історичної правди, бо промовчують факт вирятування тисячі жидів за гітлерівського режиму і факт подорожі нинішнього Папи до колишнього страхітливого німецького кацету в Освенцімі (Авшвіці), де він молився за винищених там жидів. Водночас речник Ватикану потвердив, що Папа таки прийме Арафата, бо якщо б цього не зробив, то виглядало б, що Вселенний Архиєрей поступається під натиском ізраїльського уряду. Так і сталося: Папа і Арафат мали 20-хвилинну розмову про різні аспекти критичної ситуації на Близькому Сході.

Можна зрозуміти ізраїльських націоналістів типу Менахема Беґіна, що вони обурені, коли Папа приймає лідера організації, яка в очах ізраїльців є бандою терористів, які доконали стільки то дійсно страхітливих терористичних актів. Однак Беґін і його співвизнавці та однодумці забувають, що для Голови Католицької Церкви міродатним є становище Другого Ватиканського Собору, який проголосив „екуменізм" у тому практичному значенні, щоб виявляючи зрозуміння і толеранцію, — шукати порозуміння з усіма, які тільки визнають існування одного Бога. І жиди мойсеєвого віровизнання, і мусулмани, і протестанти всіх їхніх численних Церков, і православні також різних, Церков, всі підпадають під під категорію віруючих в одного Бога. І це для Папи авторитетніший критерій, ані ж будь-яка характеристика, роблена під кутом актуальної політики.

Папа Іван Павло II висловлювався неоднократно проти міжнародного терору, як несумісного з поняттям християнської моралі й політичної етики. Але Ясір Арафат є головою „банди терористів" тільки в очах ізраїльських націоналістів. Вони, ізраїльські патріоти, психологічно виправдані, коли утотожнюють Ясіра Арафата з ворожим Ізраїлеві тероризмом. Але вони, ізраїльці, особливо ж їхні політичні провідники, не мають слушности, коли не хочуть бачити ані признавати факту, що для міжнародного світу Ясір Арафат є лідером понад трьох мільйонів палестинців, які мешкали колись на території, що її зайняв Ізраїль, та які борються за свій національний осідок. Менахем Беґін і його однодумці роблять грубу помилку, коли вони не хочуть зрозуміти правди, яку ясно, одверто і недвозначно стверджують і Роналд Реґен, і кілька днів тому державний секретар Джордж Шулц на бенкеті кількохсот жидівських діячів у Ню Йорку: 1) мир на Близькому Сході не можливий без конструктивної розв'язки проблеми палестинців; 2) щоб розв'язати цю проблему Ізраїль мусить виректися окупованої ним арабської території на правому березі ріки Йордану і смуги Ґази і 3) на тій території палестинці у якомусь, ще ближче неозначеному зв'язку з Йорданією отримають належний їм тривкий осідок. Теперішній уряд Ізраїля відкидає таку концепцію. Максималістичні гасла завжди популярніші, аніж розумові заклики до поміркованости і компромісу.

Папа Іван Павло II цікавився долею понад трьох мільйонів бездомних палестинців. Менахем Беґін перетягає струну не тільки у тому, що не признає концепції про участь у мирових переговорах палестинців і йорданського короля Гусейна, але й у тому, що не виявляє належної пошани до особи Голови Католицької Церкви та ароґантним імпертинентським тоном ображує Католицьку Церкву і її Архиєрея. Своїм нетактовним виступом він тільки скріпив авторитет і Папи і Арафата та понизив Ізраїль і його теперішній уряд в міжнародній опінії. Американська дипломатія намагається переконати Ясіра Арафата, щоби він визнав державність Ізраїля. Беґін заявив, що він все одно з Ясіром Арафатом у ніяких обставинах говорити не буде. Цим доказує, що він не є державним мужем.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН ВИСЛАВ СВОГО дорадника у справах крайової безпеки Вілльяма П. Кларка до Мехіко, щоб він там взяв участь як офіційний речник Уряду ЗСА у святкуваннях мехіканської незалежности і при тій нагоді, у зустрічі з президентом Хозе Льопезом Портільйо та новообраним президентом Міґуелєм де ля Медрід Гуртадо, обговорив справу дальшої економічної співпаці та домовився про евентуальну зустсріч після того, як Гуртадо перебере в грудні ц.р. уряд президента Мехіко. Речники Білого Дому заявили, що Кларк запізнається на місці з новим процесом банкової, покищо знаціоналізованої системи, тісно пов'язаної з економічною співпрацею ЗСА з Мехіко.

Олександер Татомир

ЗА ЗБЕРЕЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ

Не зважаючи на позірну безвиглядність нашого сьогодення й відходу з поля бою великої кількости колишніх воїнів і громадських діячів та значної частини нашої молоді, Боже Провидіння не покинуло нас. Ще й тепер находимо між нами людей всеціло відданих Українській Церкві та народній справі, які серед темряви просвічують нам шлях у прийдешнє.

До таких людей належить інж. Омелян Тишовницький — колишній воїн УГА, який у боротьбі за українську державу зо своїми гарматами пройшов цілу Україну, а згодом став відомим громадським діячем і журналістом. Він досі не склав зброї і, хоч у змінених умовинах та іншими засобами, дальше бореться за українську справу на всіх загрожених фронтах.

Двадцять років тому він доглянув, що однією з причин масової та поспішної денаціоналізації нашої молоді на поселенні і на рідних землях — це мішані подружжя. У розсіянні сприяє тому чуже оточення, а в Україні плянова російська політика.

Статистичні дані з численних парафій виявили, що число мішаних подруж доходило до 100 відсотків. У 60-их роках чомусь тим ніхто не цікавився і не турбувався. Інж. Тишовницький відразу зрозумів, що мішані подружжя, це наша проблема число один, і їй треба присвятити якнайбільше уваги, бо невдовзі буде запізно й усі наші дотеперішні релігійно-національні здобутки підуть намарно. Без вагання він ударив у дзвін на сполох... В українській пресі та журналах появилося багато його документальних і переконливих статтей, що стали предметом оживленої дискусії, у якій взяли участь визначні духовники, педагофи, громадські діячі та наше жіноцтво.

Невдовзі найшовся гурт людей, що зразу перейшов від слів до діл. Під омофором СКВУ, в системі його Світової Суспільної Опіки основано, заплановане інженером Тишовницьким, Центральне Бюро Українських Подруж „Мета" з відділами в різних країнах, для допомоги нашій розсіяній по широкому світі молоді в нав'язуванні між собою знайомств та основуванні українських родин. Заапельовано до нашої спільноти, щоб мережою таких бюр покрила всі наші поселення та користала із їхніх послуг. Українська церковна ієрархія, центральні організації та все свідоме громадянство одобрили створення бюр і їхню діяльність. Небагато пошкодили справі голоси деяких скептиків, які під впливом совєтської пропаґанди старалися пришити ідеї українсько суспільного посередництва ярлик фашизму. Відомо ж, що хто бореться проти русифікації та поневолення совєтською владою — цей „фашист і буржуазний націоналіст"!

З огляду на брак у нас літератури про мішані подружжя, інж. Тишовницький ще в 1974 році видав книгу великого формату, на 518 сторінок, п. з. „Мої пам'ятки", в якій присвятив понад 200 сторінок проблемі українських подруж, користуючись багатим статистичним матеріялом, численними статтями різних авторів, а в тому і своїми, та перепискою з українськими компетентними чинниками.

Під впливом цих заходів серед українського громадянства почало зростати зрозуміння ідеї суспільного посередництва, в бюрах збільшувалося число кандидатів до подружнього життя.

Але ці успіхи не були співмірні до величини втрат на відтинку української родини, яка є основою спільноти та запорукою її кращого завтра. Зрозуміння цієї проблеми обмежувалося до слів. Бракувало рішучих діл і масовости — цебто активної участи усього громадянства.

Інженер Тишовницький закликав, щоб при всіх парафіях і товариствах основувати Референтури Українських Родин. Звдяки його невпинним заходам І-ий та ІІ-ий СКВУ зробили окреме звернення до нашої спільноти про вагу української родини та з порадою, аби в потребі користали з послуг ЦБУП „Мета", а ІІ-тий СКВУ звернув ще окрему увагу на творення згаданих референтур.

За прикладом Католицької Церкви, яка в 1980 році проголосила Декаду Християнської Родини, інж. Тишовницький апелював до СКВУ, щоб він, як найвища громадська установа, проголосив Декаду Української Родини. Водночас видав офсетом дбайливо зредаґовану книгу великого формату на 560 сторінках п. з. „У боротьбі за українську родину", яка пригадувала, щоб не словами, а ділами боротися за збереження української віроісповідної та національної субстанції. Ця книга — це знаменитий порадник для громадських проводів і батьків, як захищати українську молодь перед асиміляцією. У нашій пресі своєчасно поміщено вичерпні та прихильні рецензії на повищі обидва видання О. Тишовницького, тому ми не зупиняємося над їхнім дуже цінним і багатим змістом.

Під впливом безупинних старань інженера, СКВУ і СФУЖО у 1981 році проголосили Декаду Української Родини та в своєму історичному Зверненні, що може мати переломове значення для українського народу тут і на рідних землях,

(Закінчення на стор. 4)

Михайло Кучер

ДИКТАТОР ХРУЩОВ — НА ПЕНСІЇ

Коли Нікіту Хрущова усунено від влади, він перебував у стані повного остовпіння, нездібний на розумну реакцію. У перервах такого стану нестримано плакав.

Коли хвилі першого страшного горя слабнули і Хрущов трохи приходив до себе, він почав пристосовуватись до нового становища „державного в'язня".

Від часу усунення від влади Хрущов знаходився під постійною сторожею КҐБ. Був дуже ворожо настроєний проти Брежнєва. Підраховував та аналізував свої помилки, які привели його до упадку.

Сім років ділило Хрущова від упадку до смерти. Він не погодився на збройну окупацію Чехо-Словаччини, підтримував стан відпруження СССР-ЗСА та гірко жалував, що не довів до кінця процес десталінізації. Обвинувачував Брежнєва, що той настроїв проти нього ліберальних артистів і письменників.

Постійно слухав „Голос Америки" та інші закордонні станції, власне ті, які заглушував, коли був при владі.

Про останні роки життя Хрущова написав величезну книгу Рой Медвєдєв, совєтський історик-марксист. Цю книгу розповсюджено в СССР самвидавом. Відомості до своєї книги Мєдвєдєв дістав від членів родини Хрущова, від приятелів покійного, які погодилися допомогти авторові.

Після усунення від влади Хрущов завзято боровся з Брежнєвим за величину своєї пенсії і за місце, де буде жити.

На пенсії занявся фотографуванням і добре фотографував. Мав городець, дискутував, якщо мав до того нагоду з колгоспниками і не переставав аналізувати причини свого упадку.

Якщо вдавалось щось видрукувати, дбайливо оминав імени Брежнєва та Косиґіна.

Дня 12-го вересня Хрущов був на вакаціях над Чорним морем у Сочі в своїй величезній новій віллі. Там був плавацький басейн з італійського мармуру. Дача була оточена бетоновим муром, вищим зросту людини. Атанас Мікоян поїхав до Сочі з Хрущовим, як наглядач. Тоді мав відбутися лет совєтських космонавтів навколо землі. Але Москва нагло відкликала лет. Космонавти хотіли говорити з Хрущовим. Телефон узяв Брежнєв, але на запит космонавтів спочатку не відповів. Тільки після таємничої мовчанки, сказав: „Хрущов є в повітрі." Це було власне в той час, коли Хрущов разом з Мікояном летіли до Москви. Хрущов дуже вульґарно і гостро поговорив з Брежнєвим і міністром оборони Маліновським.

Прилетівши до Москви, Хрущов довідався, що Політбюро (тоді Президія) і ЦК КПСС власне засідають, вирішуючи питання усунення його від влади. Головну ролю відіграв Михайло Суслов, партійний ідеолог. На засіданні Хрущов розпачливо боровся із тими, які його обвинувачували. Він добре знав їх власні гріхи.

Акт обвинувачення Хрущова мав 29 пунктів, між іншим руїну хліборобства, одноособове керівництво, скандал з Кубою і конфлікт з Китаєм. Врешті Хрущов програв у ЦК і мовчав, не відповідаючи Суслову та ворожим реплікам з авдієнції.

Після засідання Хрущов поїхав до своєї улюбленої дачі біля Москви, яку відібрав від Молотова після 1957 року. Молотов належав до антипартійної групи.

Першого тижня після усунення від влади Хрущов перебував у стані шоку. Він не старався скрити своєї розпуки. Днями сидів непорушно у кріслі і плакав без перерви.

Стан Хрущова пояснюють як контраст поміж становищем могутнього диктатора і безпомічною непотрібною людиною. Упадок був занадто раптовий. При кінці 1964 року він трохи одужав і переконував своїх близьких, що мав слушність, наказавши впровадити масивні зміни в партійному апараті. Ці зміни після Хрущова уневажнив Брежнєв.

СССР приняв спокійно упадок Хрущова. Було навіть почуття полегші. Всі втомилися від безконечних перебудов і змін.

Нове керівництво не знало, що робити з усуненим диктатором. В минулому був тільки один подібний випадок. 1957 року Хрущов вигнав Маленкова з Москви до Казакстану . Маленков отримав працю завідуючого невеликою електрівнею і мав помешкання з двох кімнат. Його жінка стояла у чергах в крамницях.

Усунення Хрущова офіційно пояснено власним бажанням з причини поганого стану здоров'я. Але Хрущов був дуже близько і це непокоїло. Йому було запропоновано дачу, що колись належала Сталінові, далеченько від Москви і пенсію 1,200 рублів місячно, спеціяльну їжу та лікування в кремлівському шпиталі.

Хрущов відмовився говорити з новим керівництвом. Як наслідок-пропозицію відкладено і Хрущову наказано оселитись у маленькому сільського типу будинку, оточеному нововибудованою стіною. Хрущова стерегло 24 години на добу КҐБ. Пенсія Хрущова була 400 рублів на місячно.

(Продовження на ст. 3)

Ярослав Климовський

Згадуючи добрим словом Ювілята

(З нагоди 80-річчя д-ра Романа Осінчука)

З радістю я дізнався із „Свободи" про ювілейні відзначування вісімдесятиріччя д-ра Романа Осінчука.

З ювілятом мене лучить давнє-давнє знайомство. Може й більше, як звичайне знайомство — ми з д-ром Осінчуком ходили до одної гімназії, з тим, що коли він був уже в матуральній клясі, я був щойно в третій, бо між нами деяка різниця віку. Згадую той час, а це було доволі давно, коли багато восьмаків із нашої гімназії ходили до школи в пофарбованих шинелях Української Армії, а ми молодші робили перші кроки в Пласті, а згодом у юнацтві УВО. Час минав, ми пішли своїми дорогами.

Кожного року ми бачилися з д-ром Осінчуком у Львові, коли наш театр гостив у ньому. Доктор не опускав жадного спектаклю, а найважливіше, що театр був у сфері його особливого зацікавлення. Не без того, що ми час від часу зустрічались у Черчі біля Рогатина, коли театр виступав у тій лікувальній місцевості. Напевно доктор не одному рекомендував там лікуватись.

Згодом я був пацієнтом д-ра Осінчука, серйозно захворівши на шлунок у Коропці над Дністром. Місцевий парох, Антін Борса (пізніше в Джерзі Сиrі) запросив цілий наш театр на Свят-Вечір; запах пресмачних страв лоскотав нам ніздря, а симпатичний доктор, звертаючись дискретно до мене, сказав пошепки: „а не важтесь чогонебудь торкнутися, нічого вас не врятує, як голодівка". Дякувати Богу, врятувала, щоб ще трохи помучитися на цій вселенній.

От такий то наш ювілят. Між іншим я спеціяльно вжив старшого по метриці слова ювілят, а не ювіляр, щоб хтось не змішав доктора з ювеліром. Інша справа, що д-р Роман Осінчук, як знаємо, свою довголітню, нелегку та відповідальну службу лікаря виконує прецизно наче ювелірну роботу. Про це я впевнився особисто ще у Львові, коли він, як зайшла потреба, відвідував мене і мою дружину в нашому апартаменті при Кадецькій 5-ц. Доктора назву нашим родинним лікарем, бо і моя доня є його пацієнткою.

• • •

Ми всі знаємо ювілята, як незрівняного лікаря, громадсько-політичного, патріярхального діяча, і знаменитого журналіста, та справжньої приємности дізнаєте, коли зустрічаєтеся з ним у приватному житті, скажім, на якомусь прийнятті — він тоді в контакті з вами невимушено милий, дотепний і є серцем цілого товариства. Тож, дорогий, вельмишановний і всіми люблений докторе! — Живіте нам у кріпкому здоров'ї, доброму самопочутті ще багато-багато літ, Ви ж бо не тільки своїй сім'ї, але й цілій нашій спільноті ще дуже потрібний.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про сумерк білої раси

Коли ходимо вулицями „нашого" міста, в якому постійно живемо, здається, ми не зауважуємо довкілля, воно для нас таке знайоме, що ми заглиблюємося у наші думки і проходимо біля нього автоматично.

Але коли ми у чужому оточенні, бачимо все різко і точно, уміємо описати кожний деталь. То ж не диво, що коли літні вакації понесли нас до старої, близької нам почуваннями Европи, ми оглядаємо все довкола себе іншими очима і робимо спостереження, якими бажаємо поділитися. Одна із перших, що кинулася у вічі це був вигляд людей, яких зустрічається на вулиці, у підземках, у крамницях. Ми не маємо тут на думці тих тисячів туристів, які мандрують тепер дорогами Західньої Европи, а тубільців, тих щоденних мешканців, які ідуть вулицями до праці і з праці додому а ввечері ховаються за звичайними світелками життьових кватир.

Як дивимося у їхні обличчя, то раз-у-раз перед нами — смагляве, жовтяве, а то і зовсім темне, в якому світяться лише очі. Ми наздогад стараємося кожне із них приділити до відповідного народу, але це вдається нам лише доволі рідко. Цілий вахляр народів Близького Сходу, північної та південної Африки, навіть Азії, пересувається перед нашими очима, а ми зі соромом стверджуємо, що їхню мову і національність не так то легко зідентифікувати. Але не вміють того зробити і автохтонні мешканці Західньої Европи. (Чи дивуватися, отже, що далі не усім відомо — хто це українці?)

Нам, однак, у перших европейських враженнях не болить наша проблема, а більше ґльобальна, що заторкає нас, як членів білої, арійської раси.

Бо це, що бачимо тепер тут, насуває питання чи не є це початок занепаду білої раси?

Чи усі ті кольорові чужинці, що залляли Европу вернуться колись до своїх батьківщин чи може — із-за кращих умовин життя — залишаться тут назавжди?

Сьогодні вони виконують найгіршу, брудну роботу, але їхні діти, яких родиться вдвоє більше як — автохтонних, будуть знати мову, кінчати школи і ста-

(Закінчення на стор. 4)

Мирослав Прокоп

УПА З ПЕРСПЕКТИВИ 40-РІЧЧЯ

(Спостереження і висновки)

II

Наприклад, частинне уявлення про розміри терору і „заходів" влади в західніх областях після закінчення війни дав І. П. Богодист у статті „Соціялістична перебудова західньоукраїнського села" в місячнику „Український історичний журнал" (1957, ч.2) та у статті „Піднесення політичної активності трудящих у боротьбі за зміцнення радянського ладу в західніх областях УРСР (1944-1950)", що була друкована у тому ж журналі за 1959 рік, ч. 6. Хоча мова таких статтей теж пристосована до вимог офіційної політики, їхній підтекст дуже інформативний. В іншому офіційному виданні СССР, потверджено, що генерал-полковник М. Ватутін, командуючий військами 1 Українського фронту помер в результаті поранення у засідці УПА 29 лютого 1944 року. (Історія Великой отечественной войны Советского Союза 1941-1945", Москва 1962, т. 4, стор. 78). Це вимовне признання ворога про силу УПА.

Але основна маса, точніше, тисячі книжок, брошур, полемічних памфлетів, статтей, що появилися досі про УПА в Совєтському Союзі, — це пашквілі, брехня і наклепи. У світлі цієї кампанії, яка триває досі, УПА — це „німецько-українські вислужники" цікаво, що у своїх пропаґандивних атаках проти УПА німці називали її „московсько-комуністичною аґентурою), згодом, наємники американської та інших розвідчих служб, вороги російського, польського, жидівського та інших народів, врешті вороги свого власного народу. На службі цієї кампанії очорнювання УПА, зрештою, визвольної боротьби українського народу всіх інших періодів, поставлені всі засоби пропаґанди СССР. Тут на послугах стоїть преса, радіо, телевізія, кіно, театр, навіть окремі види „художньої" літератури.

Варта відзначити, що в останньому часі, наче у відповідь на відзначування 40-их роковин УПА, в Україні та в інших частинах СССР наявно посилюється ця хвиля шельмування Української Повстанської Армії. (До речі, слово „шельмування" так пояснює виданий в Україні „Словник української мови": „Прилюдне, ганебне покарання, запроваджене військовим статутом Петра І, при якому засуджених на смертну кару чи на вічне заслання, проголошували позбавленим честі, судового захисту, цивільних прав та ін." Виходить, що в Совєтському Союзі ця традиція імперії Романових досі зберігається). Що більше, впарі з ганьбленням вояків УПА, членів ОУН, що були засуджені в 1940 роках, здебільшого на 25-річне позбавлення волі і відбули свої строки в тюрмах чи концентраційних таборах, тепер судять вдруге чи втретє за ці самі „злочини". Таким чином переходять до порядку над двома юридичними інститутами: про задавнення і про те, що ніхто не може бути двічі суджений за цей самий вчинок.

У кампанії очорнювання УПА, особливе місце призначають в СССР її головному командирові, ген. Романові Шухевичеві—Тарасові Чупринці. У большевицьких писаннях — він найбільший „злочинець", „професійний терорист", „ворог свого народу". Так і видно, що Москві йдеться про те, щоб знищити добре ім'я людини, яка в найновішій нашій історії стала символом організованої революційної боротьби за державну незалежність. Такі намагання Москва спрямовує тепер особливо на адресу вихованої на Заході української молоді, про що дає свідчення м. ін. англомовна брошура „Правда і міт про УПА" останньо надрукована у видавництві „Каменяр" у Львові, написана В. Чередниченком, що відомий з попередніх пашквілів проти українського визвольного руху.

Це правда, що громадянам СССР відома забріханість совєтської пропаґанди. З розповідей українських дисидентів відомо, що вояки УПА і члени ОУН втішалися особливою пошаною в совєтських концентраційних таборах і в'язницях. Москві не вдалося їх знеславити. Але помилкою було б взагалі іґнорувати можливість Москви сполокувати мозки своїх громадян та стороннього світу постійними брехливими інформаціями. Тому дуже на потребу сьогодні, у 40-ві роковини УПА роз'яснювати те чим вона була, які її досягнення в нашій найновішій історії.

Заки однак до цього прийде, треба насамперед кинути дещо світла на ті умови в Україні, та у світі, в яких УПА народжувалася.

Міжнародні та внутрішні обставини і питання генези УПА

Насамперед тут потрібні два уточнення.

Поперше, у цій статті говориться про УПА, яку почали організувати восени 1942 року на Волині і Поліссі ОУН під проводом Степана Бандери. Тому, що в тому часі Бандера був ув'язнений в німецькому концентраційному таборі, цю ОУН очолював від липня 1941 року до травня 1943 року Микола Лебедь. Деякий час в роках 1942 і 1943 ця ОУН вживала назви ОУН-Самостійники Державники (ОУН-СД), тому я буду послуговуватися цією назвою і тут, впарі з назвою ОУН, для відрізнення від ОУН під проводом полковника Андрія Мельника. Ця УПА проіснувала аж до початку 1950 років. першим її Головним Командиром був до листопада 1943 року Дмитро Клячківський (полковник Клим Савур), а від того часу Роман Шухевич (генерал Тарас Чупринка) аж до дня своєї смерти в бою з большевиками 5-го березня 1950 року. Після нього його пост перебрав полк. Василь Коваль. Від травня 1943 року Шухевич був теж Головою Проводу ОУНСД. У перших двох роках свого існування УПА вела боротьбу проти німецьких окупантів та совєтських партизанів, а згодом проти большевиків, що вдруге окупували Україну.

Подруге, до часу утворення цієї УПА, точніше, вліті 1941 року отаман Тарас Боровець-Бульба зорганізував в районі Олевська на Поліссі Поліську Січ для боротьби проти залишків частин совєтської армії. Вона проіснувала до листопада 1941 року, коли німці заставили Бульбу її розв'язати. В лютому 1942 року от. Бульба створив в Людвипільському районі на Поліссі з частини своїх людей нелеґальну формацію партизанського типу під назвою Поліська Січ-Українська Повстанська Армія, для боротьби проти німців і большевицьких партизанів. У серпні 1943 року Поліську Січ-УПА в силі коло 180 людей роззброїла УПА зорганізована ОУНСД, після чого от. Бульба пробував творити Українську Народно-Революційну Армію (УНРА). В листопаді 1943 року він вступив у розмови з німцями, але вони його арештували і ув'язнили в німецькому концентраційному таборі.

(Продовження буде)

Український фестиваль у Лонґ Айленді

„...Про край, про рідний край той"

У густому гаморі авт неслись ми з Джерзі Сіті до далекого Лонґ Айленду на Український фестиваль у Парку Айзенгавера, який був перенесений з понеділка, 9-го серпня, на 10-те (через погоду). В авті жваво розмовляли артистка-співачка Евеліна Белюць з композитором і акомпаньятором Леонідом Вербицьким, обговорюючи вже десятки разів співаний репертуар. А мене охопили думки. Я, нещодавно прибулий з України, в якій, не дивлячись на буйну русифікацію, все ще пробиваються перлини українського таланту: В. Івасюк, Л. Костенко і багато інших, які на свій страх і риск зберігають і розвивають українську культуру. Але я диву дався, коли побачив, як поступово, але впевнено і вперто тут, на чужій нам землі, українське пробиває собі дорогу і стверджує себе, свою самобутність. Не можу навіть собі уявити труднощів, через які пройшли піонери, створюючи свої церкви, школи, молодечі, жіночі, громадські організації, відпочинкові оселі, музеї. Яка титанічна праця дала такі рясні результати! І, як вінець — українські дні, українські фестивалі. Спливають на думку слова гимну: „Ще не вмерла Україна..." і не може вмерти, коли її сини й дочки так самовіддано зберігають те, від чого були вигнані насильно.

Авто кваплива звернуло з головної дороги у напрямку Парку Айзенгавера. Ляндшафт чудового парку занепокоїв мене. А чи зробили організатори фестивалю — Відділ УККА повіту Нассо, все, для того, щоб якість імпрези відповідала красі цього „райського куточка" за межами Ню Йорку, на Лонґ Айленді? Але, як докір моїм недовірливим думкам, я побачив гарно святково вбраних поліцаїв, які парадно вказували напрям до паркування авт прибулим на фестиваль. Ще більше ніж дві години лишалось до початку (день був робочий - вівторок), але тільки папірець-довідка, що ми актори, дала нам змогу пробитись крізь сотні запаркованих авт і крізь шеренги щораз прибуваючих, ближче до сцени. Виходимо з авта і одразу потрапляємо в обійми чистого, насиченого пахощами зеленої травиці повітря й святкового гомону. При вході до „залі" — трав'яні схили горбів, амфітеатром сходячих надолину до сцени „театру над озером", нас привітно зустрів хлопчисько 6-8 років у українському строї і гарною чистою (без американського акценту) українською мовою привітав нас, подаючи програму фестивалю. Лід недовір'я до організаторів зовсім розтанув, під вплив наявних доказів дбайливої підготовки. Прямо на траві, на привезених зі собою засобах для сидження — складні легкі крісла, подушки, коци — перші ентузіясти (200-300) зайняли догідні місця. А до початку лишалось більше години часу. Чудове місце вибрали організатори для Українського фестивалю. Сама природа емоційно підготовляла слухачів до сприймання зразків національної духовости. За сценою, чашою відкритою до зеленого схилу, міститься чудове озеро з прозорою водою, і так не вистачає „плакучих", похилих до води верб, які оздоблюють українські ставки й озерця... Боляче защемило спомином серце.

Мене зустрів відповідаючий за Фестиваль від Відділу УККА Володимир Білий, який не перший раз займається цією нелегкою і кропіткою працею, і в короткі хвилини, вільні від негайних справ, уривками розповів про Фестиваль...

„Імпрезу фірмує Рада Округи Нассо, фінансує Европейсько - Американський Банк. Щороку в Парку Айзенгавера влаштовується низка етнічних вечорів — польських, італійських, німецьких і поміж ними (як указано на програмці) Українсько - Американський вечір, який користується великою популярністю і славиться високим мистецьким рівнем.

Нарешті концерт розпочався. Коли я повернувся до свого місця і глянув на галявину, яка була раніше зеленою, зараз нагадувала абстрактну картину з різнокольоровими фарбами — тисячі людей сиділи й стояли, очікуючи початку концерту. Й привела сюди одних любов до свого рідного мистецтва, інших - цікавість, третіх - інтерес до самобутнього і яскравого мистецтва українського народу. Перші кілька десятків „рядів", ближчих до сцени, займали українці. Я чув це по мові і бачив це по одягу. Сцена була оформлена просто, але відповідно до змісту і форми свята. На заднику сцени був український герб, з боків, на бокових лаштунках, зліва і справа, намальовані хлопець і дівчина в національних строях. Трохи лівіше від дівчини — великий соняшник, на авансцені зліва американський і український прапори.

Чудовий теплий день згасав разом з освітленням амфітеатру, залишивши проміні прожекторів тільки на сцені. Вечір розпочався привітальними виступами місцевих чинників, які поздоровили присутніх з Українським фестивалем і подали короткі інформації про Україну, визвольні змагання та український голокост, про УПА, 40-річчя якого цього року святкується. Після них на сцені з'явилася прегарна Оксана Дацків, яка разом з К.М. Безковайним, була майстром церемонії. Вона більш докладно розповіла про історію УПА, 40-річчю якої, присвячений цей Фестиваль. Концерт розпочався.

На сцену в гарних українських строях вийшли дівчата, співачки з ансамблю бандуристів „Гомін степів", під керівництвом Ю. Китастого. Ансамбль вже добре відомий, і не тільки в своїй околиці, й отримав за свої багатократні виступи гарну критику. Не дивлячись на те, що всі 17-27-річні учасники ансамблю народжені в Америці, їх вирізняє добра українська мова й різноманітний репертуар, включно з сучасними українськими піснями.

Чисто інтонуючи, вони проспівали американський і український гимни. Численні українські глядачі підспівували, і з кожним словом, все голосніше і впевніше звучало „Ще не вмерла Україна", і зовсім голосно і твердо: „...Згинуть наші вороженьки". Здавалось, що цей спів, відірваних від рідної землі людей, чують „...І Дніпро, і кручі...".

Пішли співачки, і на сцену висипався різнокольоровий яскравий букет української молоді — танцювальний ансамбль „Волошки" з Філядельфії, під проводом Зої Граур Корсун, Софії Януш і Олександра Граур. Керівники цього ансамблю пройшли свого часу добрий вишкіл у кращих викладачів української танцювально-балетної школи: Вадима Суліми, Роми Прийми-Богачевської, Миколи Жуковина, Павла Тереса, і зараз передають молоді цю науку, зберігаючи українські танцювальні традиції.

Саме традиційною українською композицією „Привіт" відкрили вони цілу низку, українських танців, добре пов'язаних у єдиному пориві композиційно. Молодість і темперамент, яскравість українських строїв та запальність українських мелодій, принесла танцюристам бурхливі оплески.

Але мені хотілося б зупинитися на виступі ансамблю „Булава" з Канади. Успіх цього невеликого самобутнього колективу на концерті добре характеризує музичний термін „фуріозо". Появу „Булави" заповів другий ведучий концерту К. Безкоровайний в підкреслено академічному костюмі і вишитій українській сорочці. Ансамбль показав „Козацькі гриціа". Фантазія, техніка, професійна майстерність й вигадка акторів — невичерні! Чудові танцюристи й співаки, вони з неабияким хистом передали побут козаків. Навіть під час виконання глядна „заля" зривалась на оплески. Головним моттом-ідеєю цього танцювально-вокального нарису була воля. Нема на світі нічогоціннішого за волю. Волю, за яку Україна пролила багато крови, за яку віддали своє дорогоцінне життя кращі сини й дочки України. Проте надії не здійснилися. Десятки й сотні тисяч українців змушені були іти в мандри і шукати нового притулку і можливостей вижити. Саме відчуття і зрозуміння цієї головної ідеї „Козацьких грищ" і майстерність виконання принесли „Булаві" оваційні, невгаваючі оплески. Ансамбль складається з чотирьох хлопців: Андрій Бачинський, Ігор Бачинський, Іван Холюк, Володимир Терез, які відомі і любимі в Канаді і неабияким ентузіястичним виступом заслужили любов і американської української і неукраїнської громади, пропаґуючи українські танці й побутові пісні.

Наступною точкою концерту був виступ добре знаної в українській громаді, серед учасників багатьох концертів, імпрез, академій і українських фестивалів, мистецької пари — артистки Евеліни Белюць та композитора і піяніста Леоніда Вербицького. У виконанні Е. Белюць прозвучали пісні: - „Лав сторі" англійською мовою, „Скрипка" Г. Скупинського, „Добре, коли все добре" Л. Вербицького. В кожній з двох українських пісень один куплет і приспів співачка виконувала англійською мовою. Не дивлячись на те, що дві українські пісні легкого жанру і ліричного забарвлення, в них відчувався сум по Україні.

Кілька разів чарували своєю майстерністю два українські ансамблі — „Волошки з Філядельфії і „Булава" з Канади. Ансамбль „Гомін степів" виконав в'язанку ліричних і жартівливих українських народних пісень, захоплюючи ніжністю і чистотою виконання вокальних партій і майстерністю володіння бандурами. Особисто мені дуже сподобалась композиція керівника ансамблю Ю. Китастого у виконанні ансамблю „Ехо степів". Чудово передано подих українського степу. Китастий — відомий своєю виконавчою майстерністю, педагогічною діяльністю і композиторським хистом, ще раз підтвердив ці риси своєї глибоко-обдарованої вдачі.

Концерт закінчився традиційним запальним українським танком „Гопак". Глядачі не поспішали залишити свої місця і не дивлячись на пізню годину, стоячи аплодували, викликаючи учасників концерту.

Певно, що в дописі про Фестиваль, треба було більше приділити уваги організаторам цієї урочистої імпрези. Подати прізвища людей, трудом і наполегливістю яких було підготоване і влаштоване це свято. Але результат-це і є подяка тим багатьом безіменним, завдяки яким на цій імпрезі ми відчули подих України. І принесла нам цей подих українська молодь, народжена в Америці, в Канаді, здебільшого ніколи не бачивши України, але напоєна любов'ю і відчуттям своєї батьківщини батьками, які навіки закарбували її в своїх серцях і пам'яті.

Ми від'їжджали. З обох боків за вікнами авта горіли смолоскипи, вказуючи дорогу. Ми їхали додому з відчуттям великої вдячности всім, хто причинився до цього мистецького пиру і духового піднесення.

До слідуючої зустрічі, до побачення!

Ол. К-н.

ВЕЛИКА ПРОЩА ДО ЛЮРДУ

Як уже інформовано, понад 1,500 українців з різних частин світу взяли участь у церемоніях посвячення храму Успіння Пресвятої Богородиці в Люрді, Франція, які відбулися 18-го серпня 1982 року. Посвячення довершив архиепископ-коадьютор Мирослав Любачівський в асисті чисельного духовенства. На фото вгорі — група прочан з духовенством.

Диктатор...

(Продовження зі стор. 2)

Стільки діставав завідуючий невеличким підприємством.

Хрущов також погодився на маленьке помешкання в Москві, на спеціяльну їжу і здоровельну опіку, але перебував поза Москвою. Він переоцінив минуле і бачив його в іншому світлі. Обвинуватив Брежнєва за свої виступи проти ліберальних мадярів та письменників. Запрошував артистів та письменників до себе. Мікоян і Брежнєв ніколи не відважилися побачити Хрущова. Хрущов почав багато читати та кожної ночі слухав закордонне радіо. Не погодився, що треба судити Синявського і Даніеля та говорив із симпатією про Сахарова. Був гордий на те, що перший дозволив видрукувати повість Солженіцина „Один день життя Івана Денисовича", але не погоджувався з пізнішими творами цього письменника та Бориса Пастернака, хоч жалував кампанії проти нього у роках 1959-60. Сказав своїм приятелям, що Брежнєв наказав збройну окупацію Чехо-Словаччини. Це була велика помилка. Бо можна було це зробити якось інакше. Коли йому нагадали Мадярщину 1956 року, вибухнув: — але це зовсім щось іншого. Мадярщина була нашим ворогом за Другої світової війни. Хрущов був приятелем Кадара.

Війна 1969 року на китайському кордоні дуже затурбувала Хрущова. Погодився на відпруження із ЗСА.

Трудно відповісти на питання — чи любили Хрущова, боялися чи ненавиділи? Є припущення, що Хрущов був унікально некультурний. Москалі казали — „невежественний українец". Одначе у ньому відчувалася біологічна могутність і якась непересічність. Але без культурної бази. Писав з ортографічними помилками.

Заслуга Хрущова все таки немала — він знищив сталінський страх, але не потрапив керувати величезною країною. Лікар Хрущова казав, що він не такий простий, як виглядає. Про своїх маршалів висловився так: „Це ж звичайні бандити в маршалківських одностроях".

Трагедія світу і самого СССР полягає в тому, що цілий світ і саму історію можуть ґвалтувати такі ґноми, такі кухонні карлики, як члени уряду СССР.

Очевидно дисиденти це бачать, але, виїжджаючи за кордон, звичайна, часом сіра совєтська людина негайно стає дисидентом і великим знавцем СССР, — якщо вважає це для себе вигідним. Часто це буває вигідним, в першу чергу, матеріяльно.

У партійному керівництві сидять люди, які затримали усі людські властивості. Після революції вони всі побігли до міста, але не добігли, у місто ввійти не змогли, залишились на периферії. Вони говорять неінтеліґентною мовою, міщанською з неправильними наголосами. Вони перекручують кожне чуже слово, а соціялізм часто вимовляють як „сицилизм". Їхня мова — окремий жарґон. Це не українізми, як дехто вважає. Їхні погляди, якщо їх вони мають, викликають естетичний жах. Головна їхня характеристика — підзорливість. Їх боротьба соціяльно беззмістовна. Видряпавшись на вершок піраміди, такі люди стають небезпечні.

Для прикладу — яких багато — візьмемо Белашову, голову союзу художників. Вона чи то поважно, чи кокетуючи, вимовляла „стютюетка" (статуетка), „соцьреалізм", „дюша" (душа). Символом її інтеліґенції було наслідування в одежі і зачісці Ахматової. В минулому вона була служницею в інтеліґентній родині, де „нахапалася" культури („зовнішньої). Гірше, що таке явище — це не анекдот. Це трагічна сувора совєтська правда.

У такій атмосфері жив, інтриґував, знущався над інтеліґенцією і мистецтвом Нікіта Хрущов. Після нього на краще нічого не змінилося.

В історію увійшов як кат України.

В пам'ять Дорогої Родини
бл. п. о. ОСТАПА НИЖАНКОВСЬКОГО, композитора,
його дружини ОЛЕНИ НИЖАНКОВСЬКОЇ (з дому Бачинська)
та їх синів:
д-ра НЕСТОРА НИЖАНКОВСЬКОГО, композитора,
д-ра СТЕПАНА НИЖАНКОВСЬКОГО
та інж. БОГДАНА НИЖАНКОВСЬКОГО
складає 100.00 долярів
на Українську Місійну Станицю в Назареті
Гат Спрінґс, Арк. Дарія НИЖАНКОВСЬКА-МАЛЮК

Замість китиці квітів і грудки землі на свіжу могилу Незабутнього і Дорогого Друга, ще з юних років,
бл. п. Славка Кіршака-Дригинича — Вадима Лесича
шляхетного і чистого душею і серцем —
складаю на потреби ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ „СЛОВО" свій скромний даток
25.00 дол.
А Тобі, Дорогий Славку, хай легкою буде, хоч не рідна, але паскава американська земля. Лев ЛОМИШ з дружиною Дарією

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Дорогої і Незабутньої ДОНЕЧКИ
бл. п.
МОНІКИ СЛАВЯТИНСЬКОЇ
буде відправлена
СЛУЖБА БОЖА
в суботу, 25-го вересня 1982 р., о год. 7-ій веч.
в церкві св. Арх. Михаїла в Дженкінтовн, Па.
1013 Fox Chase Rd., Jenkintown, Pa.
Родичі В. і МАРІЯ СЛАВЯТИНСЬКІ

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими,
що з Волі Всевишнього, по довгій і важкій недузі відійшла у Вічність, 16-го вересня 1982 р.
моя Найдорожча ДРУЖИНА
бл. п.
ІРЕНА КОСТІВ
з дому ФЕДУН
уродженка с. Селиська, Перемиського пов.

ПАНАХИДА в п'ятницю, 17-го вересня 1982 р. в похоронному заведенні Кваіна (Бродвей і 36-та вул. в Асторії, Н. Й.), о год. 7-ій веч.

ПОХОРОН в суботу, 18-го вересня 1982 р., з того ж похоронного заведення до церкви Чесного Хреста в Асторії (29-та вул. і 31-ша Авеню), о год. 9-ій ранку, а опісля на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку —
СИМОН — чоловік

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими,
що в четвер, 2-го вересня 1982 р. в Рочестері, Н. Й.,
з волі Всевишнього, на 74-му році життя
відійшов у Вічність
наш Найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, БРАТ І ДІДУНЬО
бл. п.
МИКОЛА БАБ'ЮК

ПОХОРОН відбувся 4-го вересня 1982 р. з української католицької церкви св. Йосафата в Рочестері, Н. Й.

Горем прибиті:

дружина — НАТАЛІЯ з сином ІГОРЕМ
син — МИРОН БАБ'ЮК з дружиною ТЕТЯНОЮ
син — ОРЕСТ БАБ'ЮК з дружиною ДЖУН
дочка — ХРИСТИНА з мужем ІГОРЕМ ЧЕХОВИЧ
брат — ТЕОДОР БАБ'ЮК з дружиною НАДІЄЮ
внуки — НАДІЯ І АНДРІЙ БАБ'ЮКИ
внучка — ЮЛІЯ з мужем РИЧАРДОМ ГАРПОЛ
братанки — ЗЕНОН І МИРОН БАБ'ЮКИ з родинами
та дальша Родина в Україні та в Румунії

Останні дні життя і похорон Івана Тиктора

У доповненні до вісток про смерть засновника і власника концерну „Українська Преса" у Львові Івана Тиктора, („Свобода" з 31-го серпня і 1-го та 2-го вересня ц.р.), подається наступні подробиці: Іван Тиктор, який переїхав до Канади з родиною у 1949 році, поселився спочатку у Вінніпеґу, де заснував „Клюб приятелів української книжки" та перевидав кілька монументальних творів, які появилися були перед війною у Львові. Між іншими, видав „Історію українського війська" розміром 800 сторінок великого формату, доповнивши її ще нарисом історії Галицької Дивізії та Української Повстанської Армії.

Коли кілька років тому він важко захворів, переїхав до Оттави, Онт., де жив у домі і під опікою своєї доньки Наталі і її чоловіка д-ра П.Кавулі. І.Тиктор був уже нездібний продовжувати активно видавничу працю. але цікавився українським громадським і культурним життям. У четвер, 5-го серпня ц.р., він дістав новий сильний мізковий удар, який відібрав йому мову і спаралізував. Маючи сильне серце, прожив у шпиталі ще до 26-го серпня ц.р., коли помер о год. 10:20 вечора.

В суботу, 28-го серпня, в українській католицькій церкві в Оттаві була Архиєрейська Служба Божа, яку відправив Владика Ізидор Борецький. У понеділок, 30-го серпня, у Торонто відбулася Архиєрейська Богослужба, яку відправив Митрополит Максим Германюк, що спеціяльно приїхав з Вінніпеґу, в асисті Владики Ізидора і сімох священиків. Стійку біля домовини тримали три колишні Українські Січові Стрільці, які поклали на тіло Спочилого стрілецьку шапку. Прощальне слово у церкві виголосив Владика І.Борецький, на цвинтарі „Гора спокою" промовляв ред. Степан Росоха, а на тризні — Митрополит Максим і Хархаліс від військовиків. Від родини подякував д-р П. Кавуля.

Всі промовці підкреслювали історичні заслуги Спочилого для української культури та його фанатичну відданість українському друкованому слову. Всі погоджувалися, що І. Тиктор, як піонер української преси і видавець цілого ряду монументальних творів тривкої вартости, перейшов до історії української культури як світла постать.

За збереження...

(Продовження зі стор. 2)

подали низку засобів, як рятувати нашу спільноту перед віроісповідною та національною загибеллю.

Не зважаючи на Звернення СКВУ і СФУЖО, на заклик Патріярха Йосифа та нашої ієрархії, щоб у час Декади присвятити багато уваги нашим родинам, досі поза ЦБУП „Мета" та деякими ухвалами центральних організацій і статтями в пресі не зроблено жадних конкретних і практичних заходів у справі рятування української молоді перед винародовленням, до якого доводять мішані подружжя.

Інженер Тишовницький затривожений таким станом, який рівняється національному самогубству, на весні у 1982 році видав III-ий том своєї монументальної праці п. з. „Українська родина — підстава існування українського народу", що на 130 сторінці великого формату у сконденсованій формі з'ясовує значення родини, її теперішній стан, настанову ієрархії Українських Церков і центральних організацій до цієї справи та конкретні заходи для збереження й скріплення української родини.

На зміст цієї унікальної, незвичайно важливої та корисної книги склалися: Послання Отців Папського Синоду, Соборне Послання Ієрархії УКЦ, Постанова ч: 41 Синоду Владик УКЦ, Звернення II-го та III-го СКВУ і СФУЖО, Промови Митрополитів Стефана й Мстислава, численні статті різних авторів, багате листування, проєкти, петиції, англомовні матеріяли тощо.

Автор стверджує, що без глибокорелігійної та патріотичної родини не може існувати кріпкий народ, а без кріпкого народу немає тривкої та повновартісної держави. Українська родина, як основна клітина нашого народу, сьогодні находиться у смертельній небезпеці. Ідуть намагання розкласти її та знищити. Найбільшою загрозою для української родини, побіч послабленої моралі — це мішані подружжя, що на чужині, а останньо і в Україні у висліді русифікаторської політики Москви, денаціоналізують нашу молодь. Найкращим захисником українського народу на просторі його 1000-річної історії була наша Церква, зокрема в часі втрати своєї державности.

Автор впевнений, що Українська Церква, яка визначається прив'язанням до рідних традицій, стабільністю своїх інституцій та масовістю, бо охоплює майже все громадянство, має всі потрібні атрибути, щоб стати найкращим оборонцем української родини. але під одною умовою, коли наша спільнота, виховні інституції та організації молоді будуть тісно співпрацювати з Церквою. Духовенству не завжди зручно з церковної проповідальниці гогорити про мішані подружжя... Його виручать у тому Прицерковні Українські Родини, в яких згуртуються всі, що їм важливе добро української родини. Правильник таких референтур готовий. Залишається тільки на доручення нашої церковної ієрархії, енергійно впровадити його в життя у всіх парафіях, чи конґреґаціях. Автор вірить, що Українська Церква, врятує нашу спільноту перед винародовленням, бо тільки вона є всилі це довершити.

А ті мішані подружжя, що вже існують, слід приєднувати дружньою поведінкою та заохочувати їх бути носіями наших ідеалів у чужому середовищі.

Книга інж. Тишовицького — це голос розпуки 83-річного колишнього українського воїна, це дзвін на сполох і заклик до сумління цілої нашої спільноти.

Зближається 1000-річчя Християнської України. Привітаймо його обновленою українською родиною і допоможім нашій Церкві сповнити її історичну місію численними покликаннями до душпастирської праці нашої молоді! Скеруймо цю молодь на найбільше потрібні та загрожені позиції! Її кличе Українська Церква!

Оживлену діяльність піонера „Мети" інж. Тишовницького та його найновіше видання п. з. „Українська родина — підстава існування українського народу" зо щирим признанням вітають: Патріярх Йосиф, наші Митрополити та вся ієрархія, Президія Секретаріяту СКВУ і багато провідних людей. Про українську родину, а останньо і про цю книгу, Ватиканське радіо вислало вже кілька передач в Україну.

Монументальна праця О. Тишовницького в трьох томах — заходами наших церков, СКВУ, або заможного мецената — повинна появитися вдруге, але вже масовим накладом у Декаду Української Родини на порозі святкувань 1000-річчя Християнства в Україні!

Це незвичайне видання заслуговує на дальшу увагу всього нашого громадянства та повинно стати настільною книгою української родини.

Відбувся XXXI...

(Закінчення зі стор. 1)

українського православного — о.Митрат Іван Ткачук, українського католицького — о. Митрат Володимир Білинський, о. Лукасевич і о.Богдан Кінь. Отці виголосили до учасників глибоко повчальні проповіді. Під час Богослуження релігійно-церковні пісні грала оркестра „Батурин" Осередку СУМ з Торонто під керівництвом мґра Василя Кардаша.

О годині 12-ій розпочалась маніфестаційна частина Здвигу. Після звітування, піднесення прапорів та відіграння американського і українського гимнів оркестрою святочну частину відкрив комендант Здвигу М.Футала, вітаючи всіх присутніх, а головно численних представників суспільно-громадських організацій та установ.

Головну промову виголосив голова КУ СУМ-А д-р А.Лозинський, нав'язуючись до клича та річниць, які відзначує Спілка Української Молоді. Нуся Вох відчитала письмові привіти від Патріярха Йосифа і голови Проводу ОУН Ярослава Стецька, що учасники Здвигу привітали теплими оплесками. Відтак із усними привітами виступили: голова ЦУ СУМ Евген Гановський, представник ОУВФ Америки і ГУ ООЧСУ Микола Грицков'ян, Стефанія Букшована — Централя УККА і Андрій Дзюбанівський від КУ СУМ Канади. Із американських гостей промовляли конгресмен Бенджамин Ґілман і Пола Мідлман. На Здвиг наспіло багато письмових привітів, а іменно від президента Реґена, віцепрезидента Буша, сенаторів, конґресменів, СУВФ, Крайових Управ СУМ, головного предсідника УНС д-ра Івана Флиса, голови УБС Івана Олексина, та інших організацій, товариств та установ. Листу привітів прочитав Богдан Гаргай, який також представив гостей, які сиділи на почесній трибуні, серед них представник УН-Союзу головний радний Володимир Квас.

Маніфестаційна частина Здвигу закінчилась дефілядою осередків, яку відібрали голова ЦУ СУМ, голова КУ СУМ-А і командант Здвигу. Брали участь у дефіляді такі осередки: Ню Йорк, Рочестер, Баффало, Обирн, Сиракюзи, Балтимор, Філядельфія, Трентон, Бостон, Гартфорд, Ню Гейвен, Ютика, Асторія, Амстердам, Дітройт, Пассейк, Міннеаполіс, Чикаґо, Джерзі Ситі, Йонкерс, Клівленд-Парма, Нюарк, група сумівців Осередку СУМ з Монтреалю та оркестра „Батурин" осередку СУМ з Торонто.

По полудневі відбулись фінальні змагання відбиванки і у всіх трьох вікових групах перемогли дружини Осередку СУМ-А з Ню Йорку. В додатку до цього відбулась гра копаного м'яча між дружинами осередків Йонкерсу і Пассейку, в яких дружина Йонкерсу добилась перемоги вислідом 3-2.

Під вечір відбулось закриття Вишкільного табору, на якому був присутній о. Б. Кінь. Під час закриття, у присутності батьків та численних гостей вручено таборовикам їхні свідоцтва. З прощальним словом до таборовиків виступив комендант К.Василик, а в імені таборової Комісії промовила голова О.Галькович, яка зложила подяку всім виховникам і членам команди за добре переведення табору, а таборовиків закликала використовувати набуте знання в таборі серед юнацтва СУМ-А у своїх осередках. Зняттям прапорів та відспіванням національного гимну і традиційним „Ніч вже йде" закінчено 22-ий Вишкільний табір СУМ-А на Оселі в Елленвіллі.

Вечером відбулась друга частина мистецької програми, що її виповнили виступи оркестри „Батурин", яка відіграла п'ять мелодій, а другу частину концерту виконали мистецькі одиниці осередку СУМ-А з Пассейку.

Ще цього ж вечора присутні розважились на забавах, на яких грали оркестри „Водограй" та „Вечірній Дзвін".

Про сумерк...

(Закінчення зі стор. 2)

вати повноправними мешканцями прибраної батьківщини. Читаємо тут в пресі, які труднощі мають уряди Західньої Европи із поворотом сезонових робітників додому, і вже тепер кольорові горожани становлять 5 відсотків населення Франції, а 10 відсотків Західньої Німеччини.

Ми дивимося на цих брунатних, чорних, косооких людей, які пливуть хвилею по вулицях европейських міст і нагло нам перед очима стає така ж картина Ню Йорку. Бож це, що тепер спостерігаємо в Парижі чи в Франкфурті, бачимо роками у нашому щоденному оточенні. І треба було щойно виїхати з нього, щоби зробити порівняння і витягнути висновки.

А від тих висновків про дальшу долю, досі панівної, білої раси, до якої ми належимо, стає дуже моторошно.

О-КА

Почався жидівсько-...

(Продовження зі стор. 1)

говором між Гітлером і Сталіном, на основі якого територію польської держави розподілено між обидві тиранії, які є рівні собі під оглядом народовбивства.

Казімєж Олєярчик, голова Польсько-Американського Конґресу в Мишиґені, в короткій промові підкреслив героїзм польського вояка, що воював на численних фронтах західньої і південної Европи, в Африці проти нацистської Німеччини одночасно за свою державу, так само проти вбивців польського, українського та жидівського народів. В тім же часі в Бухенвальді, Катині та інших осередках смерти гинули поляки, жиди, а на українських землях проводилося масове вбивство українського населення.

Отець Бернард Панчук, ігумен ЧСВВ, парох церкви Непорочного Зачаття в Гемтремку, в заключному слові-молитві вказав, що під оглядом чисельности жертв народовбивства український нарід, мабуть, перевищив усі інші. Його винищування в XX столітті почалося негайно після окупації України большевицькою Москвою у 1920-их роках. Крім розстрілів ҐПУ, НКВД, найбільш масовим вбивством було виморення голодовою смертю 7 мільйонів українських жінок, чоловіків і дітей штучним масовим голодом в Україні 1932-33 роках.

„Хай ці жертви будуть перестородою для вільного світу перед будь-якою тиранією — брунатною чи червоною, бо кожна з них є однаковою загрозою для людства, зокрема для тих народів, яких представники зібралися сьогодні спільно вшанувати їхні мільйонові жертви", — сказав о. Панчук.

Після виступів доповідачів, в загальній гутірці при чаю, присутні в розмовах вимінювалися поглядами на цю міжнаціональну імпрезу. Деякі заявляли, що вони вперше почули від своїх людей про масові вбивства в Україні, і це для них є важливе. Скрізь можна було почути вислови, що така й подібні імпрези-зустрічі конечні. Вони можуть бути влаштовані з нагоди роковин різних подій. Головне, що жидівсько-польсько-український діялог почався і він повинен продовжуватися для взаємного зрозуміння і, можливо, спільних дій у майбутньому.

У вечірній програмі телевізійна станція русло 7 передавала перебіг імпрези, коментуючи коротко події. Зокрема насвітлено інтерв'ю з інж. Василем Колодчином про народовбивство в Україні, жертвою якого впали також його батько і дядько. Наступного дня обидва великі часописи, „Дітройт Нюз" і „Дітройт Фрі Пресс" помістили статті про відбуту імпрезу.

Слід підкреслити заходи представників Управи Метрополітального Відділу УККА, інж. В.Колодчина, мґр Роми Дигдало та голови З.Васильжевича, що зуміли прийняти запрошення для влаштування тої зустрічі, як добрий початок діялогу, і зорганізували його спільно з представниками жидівської і польської громад.

ШВАЙЦАРІЯ ВІДМОВЛЯЄТЬСЯ ВІД ВИДАЧІ чотирьох польських „терористів", членів так званої Крайової революційної армії і виконавців замаху на приміщення польської амбасади в Берні. Речники міністерства справедливости заявили, що вони станугь перед судом в Берні, і тут вони будуть відповідати за доконаний ними злочин. Минулого тижня варшавські речники заявляли, що уряд прем'єр-міністра Войцєха Ярузельского домагатиметься видачі чвірки в руки польського правосуддя, якщо вони ще далі є польськими громадянами.

● РОЗШУКИ ●

Іван Легінь і Василь Пасічняк шукають **МИХАЙЛА НАПОРУ** з с. Кожина, пов. Станиславів. Хто знає про нього, або він сам, прошу писати:
IVAN LEHIN
223 Dayton Avenue
Clifton, N.J. 07011

ПОШУКУЄ **Ф. ХАРЧУКА,** з родини Амброза і Маланки, із Млинівського району. Замешкалий давніше: 237 Sherman St., Passaic, N.J. U.S.A. Пошукує **Віра Толяшевська,** по першому чоловікові, тепер замужна:
VERA HNEZDYLO
165 C — 42nd Avenue
Vancouver, B.C., Canada V5W 1S5
Хто знає про нього, чи він сам, прошу зголоситись на вище подану адресу. Його родина просить мене розшукати його.

ПОШУКУЮ **МИХАЙЛА ВОЗЬНОГО.** Його стара адреса була: 53 Russell Street Boston, Mass. З дому: с. Хлівчани, пов. Рава Руська, Україна. Хто знав би про нього, або він сам, прошу писати на адресу:
WILLIAM ZANKO
3827 Spokane Avenue
Cleveland, Ohio 44109